

TEPAV'dan COP31'e çok yönlü katkı

TEPAV, 9-20 Kasım 2026 tarihlerinde Antalya'da düzenlenecek COP31'e yazı dizileri, haftalık infografikler, podcast yayınları ve çok paydaşlı toplantılarla katkı sunacak. Çalışmalar, iklim gündemini Türkiye'nin politika ihtiyaçlarıyla birlikte ele alacak.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin 31. Taraflar Konferansı (COP31), 9-20 Kasım 2026 tarihlerinde Antalya'da düzenlenecek. Taraf ülkelerin heyetlerinin yanı sıra uluslararası kuruluşları, iş dünyasını ve sivil toplum temsilcilerini buluşturacak konferansta azaltım, uyum, iklim finansmanı ve adil geçiş başta olmak üzere küresel iklim gündeminin temel başlıkları görüşülecek.

TEPAV, COP31 öncesini, konferans dönemini ve sonrasını kapsayan özel bir çalışma programı yürütecek. Yazı dizileri, haftalık infografikler, podcast yayınları ve çok paydaşlı toplantılar aracılığıyla iklim gündemindeki güncel sorunlar, Türkiye'nin mevcut durumu ve uygulanabilecek politika seçenekleri değerlendirilecek.

COP31'e özel yazı dizisi

İklim değişikliğiyle mücadele; emisyonların azaltılmasından iklim değişikliğinin etkilerine uyuma, finansmandan adil geçiş kadar birbiriyle bağlantılı pek çok başlığın birlikte ele alınmasını gerektiriyor.

TEPAV'ın COP31'e özel yazı dizisi, Türkiye'de iklim değişikliği alanında uzun yıllardır çalışan uzmanları bir araya getirecek. Düzenli olarak yayımlanacak yazılarda iklim finansmanı, adil geçiş, su yönetimi ve su kıtlığı, atık yönetimi, enerji dönüşümü, iklim diplomasisi ve Türkiye'nin iklim politikaları incelenecek.

Yazılarda mevcut sorunların yanı sıra uygulanabilir politika seçeneklerine de yer verilecek.

Haftalık infografiklerle iklim gündemi

COP31 yaklaştıkça iklim değişikliğine ve iklim politikalarına yönelik toplumsal ilgi artarken dijital mecralardaki bilgi yoğunluğu, güvenilir ve doğru bilgiye ulaşmayı zorlaştırıyor.

TEPAV, iklim değişikliği ve COP31 kapsamındaki temel konuları görseller, kısa videolar ve haftalık infografiklerle kamuoyuna aktaracak. TEPAV uzmanlarının katkısıyla hazırlanacak içeriklerle karmaşık iklim meselelerinin doğru, anlaşılır ve etkili bir anlatımla sunulması hedeflenecek.

[yazının devamı için tıklayınız.](#)

Levent Kurnaz: Türkiye'nin asıl sınavı kalıcı su kıtlığı riski

TEPAV'ın COP31 özel yazı dizisinin ilk değerlendirme notunda Prof. Dr. M. Levent Kurnaz, kuraklık ile su krizini birbirinden ayırarak inceliyor ve Türkiye'nin su kaynaklarının üzerindeki baskıyı azaltmak için atabileceği adımları ele alıyor.

TEPAV'ın COP31'e özel yazı dizisi, Türkiye'de iklim değişikliği alanında uzun yıllardır çalışan uzmanların değerlendirmelerine yer verecek. Düzenli olarak yayımlanacak yazılarda iklim finansmanı, adil geçiş, su krizi, atık yönetimi, enerji dönüşümü, iklim diplomasisi ve Türkiye'nin iklim politikaları ele alınacak. Yazarlar, mevcut sorunların yanı sıra uygulanabilir politika seçeneklerini de değerlendirecek.

Dizinin ilk yazısını, Boğaziçi Üniversitesi İklim Değişikliği ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. M. Levent Kurnaz kaleme aldı. İklim modellemesi ve iklim değişikliğinin Türkiye ile Akdeniz Havzası üzerindeki etkilerine ilişkin çalışmalarıyla tanınan Kurnaz, yazısında kuraklık ve su krizinin Türkiye'nin geleceği açısından ne anlama geldiğini inceliyor.

Kuraklık geçici, su krizi yapısal

M. Levent Kurnaz, kuraklığın yağışların belirli bir dönemde normalin altında kalmasıyla ortaya çıktığını, su krizinin ise mevcut kaynakların artan ihtiyacı karşılamakta yetersiz kalmasıyla ilgili kalıcı hale geldiğini hatırlatıyor. Notta yer verilen DSİ hesaplarına göre yıllık kullanılabilir su potansiyeli ve güncel nüfus verileri Türkiye'de kişi başına yılda yaklaşık 1.300 metreküp kullanılabilir su düştüğünü gösteriyor. Bu düzey Türkiye'yi su stresi yaşayan ülkeler arasına yerleştiriyor. Kurnaz, nüfus artışı, yükselen sıcaklıklar ve düzensizleşen yağışlar nedeniyle kişi başına düşen miktarın su kıtlığı eşiği olan 1.000 metrekübün altına inebileceği konusunda uyarıyor.

Su kıtlığının etkisi tarımdan kentlere yayılıyor

Prof. Dr. Kurnaz, notta, Türkiye'de kullanılan suyun yaklaşık dörtte üçünün tarımsal sulamaya gittiğini belirterek kalıcı su kıtlığının kapıda olduğunu ifade ediyor. Kalıcı su kıtlığı ise yalnızca içme suyu arzını değil, tarımsal üretimi, gıda fiyatlarını ve kırsal geçim kaynaklarını da etkileyebilir. Baskının niteliği ise havzalara göre değişiyor: Konya'da yeraltı suyunun aşırı kullanımı, Marmara'da yoğun nüfus ve sanayinin talebi, Güneydoğu'da ise sulama ihtiyacı ve sınıraşan sular öne çıkıyor.

[yazının devamı için tıklayınız.](#)

Değişen “mevsim normalleri”, en çok etkilenen sektörler ve gündelik hayat

Kasım ayında ülkemizin ev sahipliğinde düzenlenecek COP31 yaklaştıkça, konferansa ve iklim değişikliğine yönelik içerikler de artıyor. Bu içeriklerde hava durumu, küresel ısınma, aşırı hava olayları, iklim normalleri ve sera gazları gibi kavramlar sıkça karşımıza çıkıyor. Hava durumunun değişmesini olağan karşılarlarken iklimin değişmesini neden bu kadar önemsiyoruz? Bu soruyu yanıtlamak için önce hava durumu ile iklim arasındaki farkı anlamak gerekir.

Hava durumu, belirli bir konum ve zamanda sıcaklık, yağış, nem ve rüzgâr gibi koşullarla ilgili bilgi verir. Evden çıkarken ne giyeceğimize veya işe giderken hangi ulaşım aracını kullanacağımıza karar vermek için hava durumuna bakarız. İklim ise belirli bir konumda uzun yıllar boyunca gözlenen hava koşullarının genel görünümüdür. Sıcaklık ve yağış ortalamalarının ötesinde aşırı hava olaylarını, uç değerleri ve tekrarlayan döngüleri de kapsar. Bu örüntüyü anlamak için kullanılan “iklim normalleri” genellikle en az 30 yıllık veriye dayanır. Şehir dışına giderken hava durumuna bakmadan yanımıza ne almamız gerektiği konusunda bize fikir veren iklimdir.

Hava durumunun değişmesini olağan karşılarız çünkü yarının havası bugünden farklı olabilir. İklim değişikliğinde ise uzun yıllar boyunca alıştığımız “düzen” değişir. Veriler, son kırk yıldır her on yılın kendinden önceki on yıldan daha sıcak geçtiğini ortaya koyuyor. Bunun başlıca nedeni, kömür, petrol ve doğal gaz gibi fosil yakıtların yakılmasıyla atmosfere salınan sera gazlarıdır. Bu gazlar, yeryüzünden yayılan ısının bir bölümünü atmosferde tutarak ortalama sıcaklığın yükselmesine yol açar.

[yazının devamı için tıklayınız.](#)

Stockholm'den Kyoto'ya Küresel İklim Diplomasisinin Temelleri

Bir önceki infografikte ele aldığımız üzere, sera gazları açığa çıktıkları ülkenin sınırları içinde kalmaz, atmosferde birikerek küresel iklim sistemini etkiler. Küresel sıcaklığın ne kadar artacağını dünya genelinde atmosfere salınan toplam sera gazı miktarı belirler. Bu nedenle küresel ısınma tek bir ülkenin emisyonlarından kaynaklanmadığı gibi, tek bir ülkenin çabasıyla da durdurulamaz. Bununla birlikte, iklim değişikliğinin sonuçları her bölgeyi aynı ölçüde ve biçimde etkilemez. Ülkemizin de içinde bulunduğu Akdeniz Havzası gibi kırılgan bölgelerde bu etkiler daha yoğun olabilir. Dolayısıyla emisyonların azaltılması ve iklim değişikliğinin etkileriyle mücadele, ülkelerin ortak hareket etmesini gerektirir.

Bu hafta art arda yayımlayacağımız iki infografik, ülkelerin iklim değişikliğiyle ortak mücadelesindeki başlıca dönüm noktalarını özetleyecek. İlk infografik, çevre sorunlarının küresel gündeme taşınmasından 2015 Paris Anlaşması'na uzanan sürece odaklanırken, yarın yayımlayacağımız ikinci infografik, Paris Anlaşması ile şekillenen günümüz iklim yönetişimine odaklanacak.

[yazının devamı için tıklayınız.](#)

Günümüz iklim yönetişimini şekillendiren kurallar ve mekanizmalar

TEPAV'ın bu haftaki infografiği, küresel iklim diplomasisinin gelişimini Paris Anlaşması öncesi ve sonrası olmak üzere iki bölümde ele alıyor. İlk bölüm Stockholm Konferansı'ndan Kyoto Protokolü'ne giden süreci, ikinci bölüm ise Paris Anlaşması'ndan Belém'e uzanan dönemi inceliyor. Bu ayrımın nedeni, Paris Anlaşması'nın iklim değişikliğiyle mücadelede bütün ülkelerin sorumluluk aldığı yeni bir dönemi başlatması.

Kyoto Protokolü, sera gazı salımlarının azaltılmasına yönelik bağlayıcı hedefleri yalnızca sanayileşmiş ülkeler için belirlemişti. Böylece küresel sera gazı emisyonlarındaki payları hızla artan Çin ve Hindistan gibi gelişmekte olan ülkeler, bağlayıcı azaltım hedeflerinin dışında kaldı. ABD'nin protokole taraf olmaması ve Kanada'nın protokolden çekilmesi, Kyoto Protokolü'nün küresel sera gazı salımlarını azaltma gücünü daha da sınırladı. Kyoto, iki temel soruyu gündeme getirdi: Bütün ülkeleri kapsayan bir iklim yönetişimi modeli nasıl kurulacak ve ilerleme nasıl izlenecek?

[yazının devamı için tıklayınız.](#)

1,5°C ne anlama geliyor?

Paris Anlaşması ile küresel sıcaklık artışını sanayi öncesi döneme kıyasla 2°C'nin oldukça altında tutmak ve 1,5°C ile sınırlamak için çaba göstermek ortak hedef olarak belirlendi. Sıkça karşılaştığımız 1,5°C, dünyanın ortalama sıcaklığını değil, bu ortalamada sanayi öncesi döneme göre yaşanan sıcaklık artışını ifade ediyor. Bu kıyaslamada "sanayi öncesi dönem" olarak 1850-1900 arasındaki yıllar esas alınıyor. Sanayi Devrimi daha önce başlamış olsa da geniş çaplı, sistematik ve tutarlı sıcaklık kayıtlarının bulunduğu en erken dönem olduğu için bu yıllar referans alınıyor.

Küresel sıcaklık artışının birkaç ay ya da tek bir yıl 1,5°C'yi aşması, uzun dönemli ısınma hedefinin aşıldığı anlamına gelmiyor. Çünkü kısa dönemli sıcaklık dalgalanmalarında El Niño/La Niña gibi doğal döngüler de etkili olabiliyor. Ancak 1,5°C'ye yakın ya da bu düzeyin üzerindeki değerlerin daha sık görülmesi, uzun dönemli küresel ortalama sıcaklık artışının da bu eşiğe yaklaştığına işaret ediyor.

Aşağıdaki infografik 1,5°C hedefinin ne anlama geldiğini, bu düzeyin aşılması halinde yapılması gerekenleri ve sıcaklık artışını sınırlamak için farklı paydaşlara düşen sorumlulukları ele alıyor.

[yazının devamı için tıklayınız.](#)

COP31'in Türkiye gündemi Odak Noktası'nda konuşuldu

TEPAV'ın Odak Noktası podcast serisi, COP31 öncesinde "Odak Noktası COP31" adlı özel bir seriyle dinleyicilerle buluştu. İlk bölümde, zirvenin Türkiye'de düzenlenmesinin önemi, COP31 Eylem Gündemi ve Türkiye'nin iklim hedefleri ele alındı.

TEPAV'ın farklı konuları uzman konuklarla ele aldığı Odak Noktası podcast serisi, COP31 öncesinde iklim gündemine ayrılan özel bölümlerle devam ediyor. Dr. Mühdan Sağlam'ın hazırlayıp sunduğu Odak Noktası COP31 serisinin ilk konuğu, Avrupa İklim Eylem Ağı Türkiye İklim ve Enerji Politikaları Koordinatörü Özlem Katisöz oldu.

Programda, küresel emisyonlar ve iklim değişikliğinin etkileri artarken iklim zirvelerinin neden önemini koruduğu konuşuldu.

COP31 ev sahipliğinin Türkiye'nin iklim politikaları ve ekonomik dönüşümü açısından nasıl bir fırsata dönüşebileceği değerlendirildi.

Eylem gündeminde hangi başlıklar var?

Bölümde COP31 Eylem Gündemi kapsamında sıfır atık, elektrifikasyon, metan azaltımı, dirençli şehirler, yeşil sanayileşme ve iklim finansmanı ele alındı. Fosil yakıtlardan çıkışın zirve gündemindeki yeri de tartışıldı.

Türkiye'nin İklim Kanunu, kurulma aşamasındaki Emisyon Ticaret Sistemi, Ulusal Katkı Beyanı 3.0 ve 2053 net sıfır hedefi programın diğer başlıkları arasındaydı. Türkiye'nin COP31 ev sahipliğini somut iklim adımlarıyla nasıl destekleyebileceği ve kömürden çıkış için bir takvim bulunmamasının yarattığı soru işaretleri değerlendirildi.

[yazının devamı için tıklayınız.](#)